

Dana Oprea, Laura Răducanu,
Nicoleta Popescu, Ana-Maria Paraschiv

Călătorie prin lumea textelor literare

din MANUALUL
de limba română

clasa
a III-a

partea a II-a

exerciții, vocabular

lecturi, evaluări

Citește lecturile și vei
primi diploma de *maestru*
al Ordinului Cititorilor!

Acest caiet aparține elevului/elevei:

.....

A

editura **ELICART**

Cuprins

Unitatea 6. Spre ce țărâmuri ne aventurăm?

Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă, după Michael Ende / 3
George și cheia secretă a Universului, după Lucy și Stephen Hawking / 6
Emil și trenul spre Berlin, după Erich Kästner / 9
Lectură – *Rețeta unei zile fericite*, de Johnny Gruelle (Misiunea 1) / 12
EVALUARE – Unitatea 6 / 13

Unitatea 7. Cum arată alaiul Primăverii?

Legenda ghiocelului, după o poveste populară / 15
De unde a apărut prima sămânță, după dr. Karen James / 18
Lectură – *Elefantul (fragment)*, de Alexandr Kuprin (Misiunea 2) / 21
EVALUARE – Unitatea 7 / 22

Unitatea 8. De ce aș vrea să rămân copil?

Hoțul, după Tudor Arghezi / 24
La Medeleni (fragment), după Ionel Teodoreanu / 27
Lectură – *Vulpea și găscă, Razele de soare ale dimineții*,
de Konstantin Ușinski (Misiunea 3) / 30
EVALUARE – Unitatea 8 / 31

Unitatea 9. La ce mă gândesc? Ce simt? Cum mă comport?

Dărnicie, după Mircea Sântimbreanu / 33
Fetița care l-a luat pe NU în brațe, după Octav Pancu-Iași / 36
Lectură – *Povestea domnului Jeremy Pescarul (fragment)*,
de Beatrix Potter (Misiunea 4) / 39
EVALUARE – Unitatea 9 / 40

Unitatea 10. Ce prieteni necuvântători am?

Tomii, după Adrian Oprescu / 42
Povestea melcului fără casă, după Adina Popescu / 46
Lectură – *Aventurile Doctorului Dolittle (fragment)*, de Hugh Lofting (Misiunea 5) / 49
EVALUARE – Unitatea 10 / 50

Unitatea 11. Cine vine odată cu vara?

Pădurea fermecată, după Enid Blyton / 52
Cum creează scriitorii personajele din cărți?, după Jacqueline Wilson / 55
Vară, de Otilia Cazimir / 58
EVALUARE – Unitatea 11 / 61

EVALUARE FINALĂ / 63

Lectură – *Ann și pisoiașii (fragment)*, de Johnny Gruelle (Misiunea 6) / 65
Diploma – Ordinul Cititorilor / 67

UNITATEA 6

Spre ce țărâmură ne aventurăm?

Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă

după Michael Ende

1 Marchează cu „x” caseta corespunzătoare răspunsului corect.

➔ Țara în care locuia Lukas era:

- neînchipuit de frumoasă; neînchipuit de mică; neînchipuit de întinsă.

➔ Lukas dorea să ajungă în:

- Pădurea Celor o Mie de Minunății; Ținutul Celor o Mie de Vulcani;
 Cetatea Dragonilor.

➔ Din craterul vulcanului a apărut un:

- crocodil-pe-jumătate; dragon-pe-jumătate; uriaș.

➔ Dragonul Nepomuk le cere ajutorul fiindcă:

- i se stinsese vulcanul; i se stricase locomotiva; i se îmfundase hornul.

➔ Cetatea Dragonilor se afla:

- pe cel mai îndepărtat vulcan; în mijlocul vulcanului; pe cel mai înalt vulcan.

2 Cum arată Lukas? Colorează casetele cu însușirile (trăsăturile) potrivite.

corp firav

ochi albaștri
ca cerul senin

cap mare

plinuț

ochi rotunzi

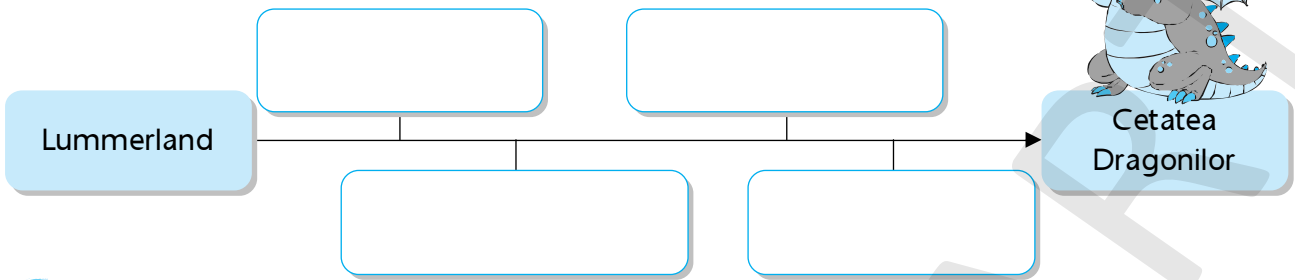
fața și mâinile îi erau pline de negreală

scund

3 Cum este descrisă țara Lummerland? Scrie pe spațiul dat!

- 4 Refă drumul pe care-l parcurge Lukas împreună cu Jim Năsturel pentru a ajunge la Cetatea Dragonilor.

- 5 Descoperă informațiile de detaliu din prima idee principală e textului lecției, apoi realizează povestirea fragmentului.

Ideea principală:

- Mecanicul Lukas și prietenii săi, Jim Năsturel și locomotiva Emma, locuiau în Lummerland.

➔ Informații de detaliu:

➔ Povestirea:

- 6 Citește cu atenție textul:

„Zâna privi către copil înduișată, apoi, fără să rostească un singur cuvânt, se apropie de femeia bolnavă, se apleacă asupra ei, o privi lung, suflă peste fața ei și grăi:

— Nu-mi stă în putere să o lecuiesc pe mama ta, sărman copil. E scris ca tu să o readuci la viață, dacă ești destul de bărbat să faci călătoria pe care ți-o voi spune.

— Vorbește, doamnă, vorbește! Nu-i lucru pe care să nu-l încerc ca să o scap pe mama.

— Trebuie, grăi Zâna, să te duci să cauți iarba vieții, care crește în vârful muntelui ce-l vezi prin fereastra asta. Când vei avea iarba, vei stoarce sucul ei pe buzele mamei tale care va reveni la viață.”

(Băiatul cel bun – fragment, Contesa de Segur)

➔ Stabilește ideea principală.

➔ Adaugă informațiile de detaliu.

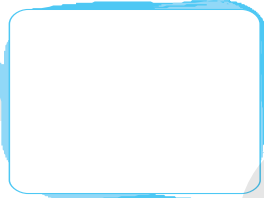
➔ Realizează povestirea fragmentului.

7 Desenează simbolul potrivit pentru:

Gară

Teatru

Bazin de
înot

8 Realizează toate variantele de despărțire în silabe la capăt de rând pentru cuvintele date:

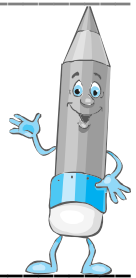
întortocheată

împărăția

9 Stabilește numărul de cuvinte formate din trei și patru silabe din ultimul enunț al textului din manual. Notează numărul cuvintelor în căsuțe.

cuvinte formate din 3 silabe

cuvinte formate din 4 silabe

10 Scrie cuvinte cu înțeles asemănător pentru:

înfiorătoare = _____

crește = _____

firav = _____

amărât = _____

11 Scrie cuvinte cu înțeles opus pentru:

plinuț ≠ _____

stins ≠ _____

se întâlniră ≠ _____

s-a înfundat ≠ _____

12 JOC – Mima

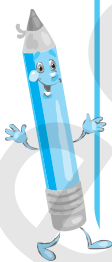
Se scriu pe bilețele numele unor personaje din cărți, meserii sau animale. Se amestecă bine și primul jucător extrage un bilețel. El va trebui să mimeze cuvântul scris, astfel încât „spectatorii” să ghicească. Cine ghicește urmează să mimeze.

13 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

Scriitorul _____ relatează călătoria neobișnuită a celor trei prieteni: mecanicul _____, _____ și locomotiva _____ prin Lummerland. Ei vor să ajungă în Cetatea _____.

În Ținutul Celor o Mie de Vulcani îl întâlnesc pe dragonul-pe-jumătate _____, care plânge fiindcă i s-a stins vulcanul. Lukas îl ajută și îi repară vulcanul, iar dragonul îi _____ din suflet.

Nepomuk le arată unde se află _____ Dragonilor.

George și cheia secretă a Universului

după Lucy și Stephen Hawking

1 Bifează cu „x” răspunsul corect.

➤ Textul din manual este:

- poezie;
- text informativ;
- text literar.

➤ Cosmos era:

- vecinul lui George;
- calculatorul lui Eric;
- fratele lui Annie.

➤ Calculatorul lui Eric era:

- încet și demodat;
- compact și strălucitor;
- cu urme de degete pe ecran.

➤ Cheia secretă a Universului era:

- o stea;
- un cuvânt magic;
- tasta ENTER.

2 Completează enunțurile cu informații din textul lecției.

George s-a împrietenit cu noii săi vecini, _____ și _____. Băiatul nu avea acasă _____, așa că se mulțumea cu calculatoarele _____ și _____ de la școală.

Calculatorul lui Eric, provenit parcă de pe o _____ spațială, l-a fascinat pe băiat. George a fost derutat când a auzit un fel de _____.

Cu ajutorul cheii _____, Cosmos îl conduce pe George în _____.

3 Transcrie din textul lecției:

➔ enunțurile în care sunt prezentați tatăl și fiica lui

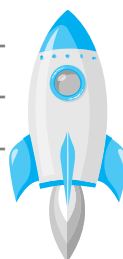
➔ enunțul care arată cum se formează stelele

4 Găsește cuvinte cu același înțeles pentru:

fascinant = _____

voce = _____

cosmos = _____

presărate = _____

infernal = _____

bui măcit = _____

5 Stabilește factorii care îngreunează înțelegerea mesajelor în imaginile de mai jos.

6 Completează părțile componente ale unui e-mail: adresă, formulă de salut, mesaj, semnătură, subiect

Mesaj nou

Către ana@yahoo.com

Subiect Invitație expoziție

Dragă Ana,

Sâmbătă, 5 mai, ora 17:00, la Centrul Cultural va avea loc o expoziție de pictură cu lucrările elevilor care au participat în tabăra de vară. Aș vrea să te invit să vezi lucrările mele și ale colegilor mei.

M-aș bucura dacă ai veni.

Maria

7 Redactează un e-mail adresat unui prieten pe care nu l-ai mai văzut de mult și cu care vrei să te întâlnești.

De la:

Către:

Subiect:

8 Scrie din textul lecției:

- 3 substantive proprii → _____
- 3 substantive comune la numărul singular → _____
- 3 substantive comune la numărul plural → _____
- 3 substantive genul neutru → _____

9 Încercuiește varianta corectă.

- A chemat instalatorul $\frac{s\ddot{a}-i}{s\ddot{a}i}$ repara chiuveta. → Trebuie $\frac{s\ddot{a}-i}{s\ddot{a}i}$ ajute și pe frați.
- În drum spre școală, i-a întâlnit și pe ceilalți colegi ai $\frac{s\ddot{a}-i}{s\ddot{a}i}$.
- Le-am spus bunicilor $\frac{s\ddot{a}-i}{s\ddot{a}i}$ caute haine groase.

10 Alcătuieste enunțuri, completând corespunzător.

- Pantofii săi _____ • A plecat să-i _____
- Ca să-i _____ • Copiilor săi _____

11 Încercuiește vocalele și subliniază consoanele în enunțul:

→ Băiatul era fascinat de ecranul plat al calculatorului.

12 Alege dintre cuvintele din partea dreaptă pentru a completa enunțurile următoare:

- Sunetele **a, e, i** sunt → _____
- **Ce, ci**, sunt grupuri de → _____
- Sunetele **d, b, p, r** sunt → _____
- Cea mai mică parte a unui cuvânt se numește → _____
- Semnul grafic al sunetului poartă denumirea de → _____

litere
sunet
consoane
vocale
literă

13 Scrie câte trei cuvinte care:

- se termină cu o vocală _____
- se termină cu o consoană _____
- conțin două vocale consecutive (una după cealaltă) _____

14 Încercuiește doar cuvintele înrudite:

înpăimânta înpumat spaimă înpăimântat înpăimântător.

15 Imaginează-ți un scurt dialog despre calculatoare între tine și George.

16 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

Textul din manual ne arată cum un băiețel, pe nume _____, descoperă lumea fascinantă a _____.

Universul poate fi mai ușor înțeles cu ajutorul unui calculator, numit _____. Apăsând doar o tastă, George este introdus într-un spațiu care pare real, dar nu este decât unul imaginar. Stele, roci și _____ par toate foarte aproape, atâta timp cât calculatorul funcționează.

Emil și trenul spre Berlin

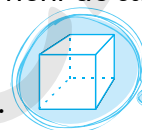
după Erich Kästner

1 Notează cu A (adevărat) sau F (fals) enunțurile următoare:

☐ Emil pleacă la Berlin.	☐ Băiatul fuge spre casa cu două sute de etaje.
☐ El călătorește împreună cu mama sa.	☐ Vizitiul îl urmărește pe Emil.
☐ Băiatul adoarme în câteva clipe.	☐ Trenul se îndreaptă către moara de sticlă.
☐ Trenul se prăbușește.	☐ El visează că trenul se învârtă în cerc.
☐ Trenul era tras de doisprezece cai.	☐ Emil observă că vizitiul era chiar jandarmul.
☐ Emil oprește caii.	☐ Emil a pornit aripile morii de sticlă și a fugit.

2 METODA CUBUL

1. **Describe** în câteva cuvinte cum arată trenul în care se afla Emil.

2. **Compară** trenul din visul lui Emil cu unul obișnuit, real.

3. **Analizează** comportamentul lui Emil când nu vrea să-i spună vizitiului numele celor care erau cu el când a mânjit nasul statuii și i-a desenat mustață.

4. **Asociază** cuvintele cu sens asemănător.

frenetic

jandarm

se năpustiră

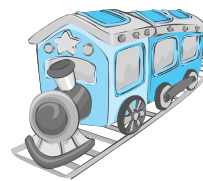
onoare

se repezără

pasionat

soldat

demnitate

5. **Aplică** Alcătuieste un enunț în care să folosești expresia din textul lecției: „fără să mai stea pe gânduri”.

6. **Argumentează** de ce Emil nu pățește nimic când își desface batista și sare în gol de pe acoperișul casei cu două sute de etaje.

3 Completează cele patru rubrici ale „cadranului”.

➔ Alege un alt titlu textului citit și motivează alegerea.

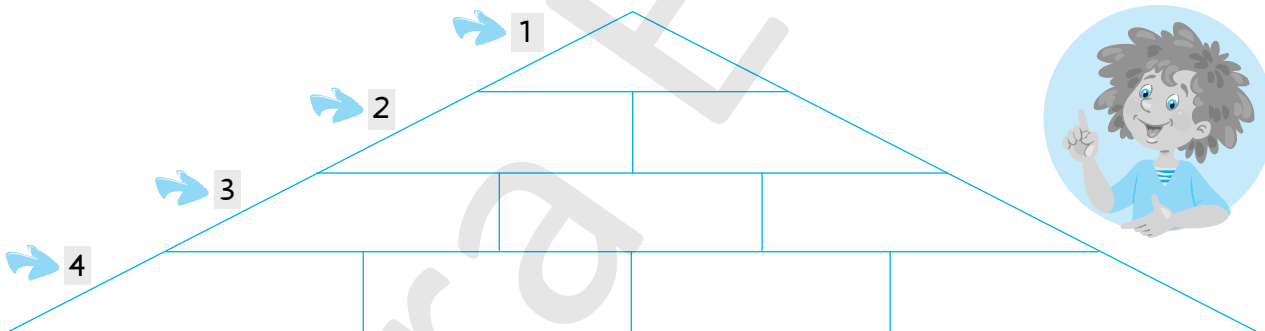
➔ Notează câteva dintre aventurile de care are parte Emil în timpul călătoriei cu trenul.

➔ Selectează din text enunțul în care Emil explică mamei de ce jandarmul îl urmărește.

➔ Scrie o situație în care ai dat dovadă de onoare.

4 Completează „piramida lecturii”.

1. un cuvânt care denumește subiectul; 2. două cuvinte care îl descriu pe băiat; 3. trei acțiuni ale băiatului în timpul călătoriei; 4. o propoziție din patru cuvinte care exprimă sentimentele trăite de băiat.

5 Subliniază pronumele personale, scrie felul lor (*pronume personale / pronume personale de politețe*) și câte persoane indică (*o singură persoană / mai multe persoane*).

➔ Noi alergăm pe stadion. ➔ Dânsul ne privește. ➔ El nu a venit. ➔ Cred că voi nu vreți să scrieți. ➔ Eu i-am promis o plimbare cu bicicleta. ➔ Dumneavoastră cunoașteți bine locul acesta. ➔ Ia spune dumneata ce ai înțeles! ➔ Vouă vă este teamă? ➔ Nouă ne-a cerut caietul.

Model: Noi – pronume personal, indică mai multe persoane; Dânsul –

6 Alcătuieste enunțuri în care să folosești:

- pronume personal, indică mai multe persoane Noi am plecat la școală.
- pronume personal, indică o singură persoană _____
- pronume personal, indică mai multe persoane _____
- pronume personal de politețe, indică o singură persoană _____
- pronume personal, indică o singură persoană _____

7 Înlocuiește pronumele personale cu pronume personale de politețe.

- El este bunicul meu. Dumnealui
- Ea este nașa mea. _____
- I-am așteptat și pe ei. _____
- Tu ești directorul? _____

8 Înlocuiește substantivele subliniate cu pronumele potrivite.

- Emil pleacă spre Berlin. (El)
- Câinele doarme în cotet. (_____)
- În parc au venit Ana, Irina și Matei. (_____)
- M-am plimbat cu doamna Ana. (_____)

9 Taie forma scrisă greșit a cuvintelor marcate din enunțurile:

- Eu / leu mă plimb pe malul lacului.
- M-am întâlnit cu ia / ea în parc.
- Tu iei / ei întotdeauna note bune.
- Noi loăm / luăm trenul spre mare.
- Ei rau / iau avionul spre Paris.
- lel / EI ne-a chemat la spectacol.

10 Alcătuieste enunțuri în care:

- pronumele personal de politețe „dânșii” să se afle în interiorul propoziției

- pronumele personal „noi” să fie ultimul cuvânt al propoziției

- să existe trei pronume personale în propoziție

11 Formulează enunțuri cu expresiile: „a da bice”, „a da de belea”, „a se da bătut”.

Exemplu: „a da bice” → Dădu bice cailor ca să ajungă mai repede.

12 COMPLETEAZĂ ȘI REȚINE!

Textul _____ , scris de _____ ,
prezintă întâmplările imaginare, trăite de _____ , în timp ce călătorea cu
trenul spre _____ . Trezit brusc din somn, băiatul se bucură că totul
fusesse doar un _____ .

Ordinul Cititorilor

Acum, după ce în partea I ai primit titlul de *membru* al Ordinului, trebuie să respecti *Codul de onoare*:

1. Ai obligația de a transmite prietenilor tăi importanța lecturii și a cărții.
2. Te vei antrena citind lecturi suplimentare, pentru a ști cât mai multe și a deveni mai înțelept.

La finalul acestei cărți vei primi o diplomă care va recompensa eforturile tale și va arăta faptul că ai fost avansat la gradul de *maestru* al Ordinului Cititorilor. Succes!

MISIUNEA 1 – Parcurge următoarea lectură!

Rețeta unei zile fericite

de Johnny Gruelle

Într-o dimineață, mama lui Marjorie a strigat-o de câteva ori până ce fetița a răspuns, pentru că ochisorii săi căprui erau tare somnoroși și abia dacă puteau sta deschiși.

— Haide, scumpo! Grăbește-te, te rog, pentru că aș vrea să dai o fugă până la magazin înainte de micul dejun! a strigat mama ei din capul scărilor.

„Of, Doamne!” a exclamat Marjorie, „Nu vreau să mă trezesc!”

Ținându-și în continuare capul pe pernă, cu ochii închiși, fetița a coborât din pat cu fundul în sus. Hainele ei erau împrăștiate peste tot în cameră, iar ciorapii stăteau aruncați pe jos. Rochița refuza să i se încheie și Marjorie a început să plângă. Atunci, mama ei a fost nevoită să urce scările și să o îmbrace.

După cum vedeți, ziua lui Marjorie a început prost, căci totul se petrecea fix pe dos.

— Acum, du-te repede, a spus mama ei, întinzându-i coșulețul pentru cumpărături.

Marjorie a ieșit din casă trântind ușa. Era atât de îmbufnată, încât nu a văzut că afară era o zi frumoasă, însorită, nici nu a auzit cântecele zglobii ale păsărelelor care o salutau din vârful copacilor.

„E atât de departe magazinul!” a mormăit pentru sine Marjorie, târându-și picioarele pe alee.

— Bună ziua, Marjorie! s-a auzit deodată o voce veselă.

Fetița a ridicat privirea și a zărit un micuț elf ciudat, care ședea pe o piatră de pe marginea drumului. Costumașul său verde era atât de asemănător cu nuanța frunzelor, că Marjorie abia dacă îl putea distinge între firele de iarbă. Pe cap purta o pălărie haioasă, de un roșu strălucitor, cu o pană lungă, galbenă. Pe post de sprâncene avea două fire lungi de păr, cârlionțate. Era aproape la fel de mare cât păpușa lui Marjorie.

— Cine ești și de unde ai apărut? a întrebat Marjorie, abia abținându-se să nu râdă, pentru că omulețul i se părea cea mai comică creatură pe care o văzuse vreodată.

— Sunt Chicotilă cel Voios din Ținutul Fanteziei! a răspunsul elful. Mi se pare mie sau ești foarte îmbufnată în această dimineață fermecătoare?

— Nu aveam niciun chef să mă trezesc! Și nu-mi place deloc să mă duc la magazin! Este atât de departe! a spus fetița cu voce plângăcioasă, apoi a aruncat coșulețul în iarbă și s-a așezat lângă elf, pe piatră.

— Ce caraghios! a început să râdă Chicotilă cel Voios. Există sute de copii așa, ca tine, cărora li se pare foarte greu să se trezească dimineața și, din această cauză, toată ziua sunt urâcioși și îmbufnați!

— Nu aș vrea deloc să fiu urâcioasă, dar uneori, nu mă pot abține! a oftat Marjorie.

— Bineînțeles că te poți abține! a spus elful cu o voce solemnă, fluturându-și degețelul arător în semn de avertizare. Uite, te voi învăța eu cum. În primul rând, când te trezești dimineața, trebuie să îți spui: „Ce zi minunată va fi astăzi!”. Apoi, ridici brațele în sus și respiri de trei ori, trăgând adânc aer în piept. Sari din pat repede, în vârful picioarelor, niciodată cu fundul în sus, căci bătrâna Vrăjitoare Morocănoasă abia îi așteaptă pe copiii care se trezesc cu fața la cearșaf. Ea îi prinde pe aceștia de călcăie și astfel, le întoarce lumea pe dos pentru toată ziua. Dar atunci când te trezești cu chipul senin, eu voi fi mereu acolo și vom începe o zi plăcută!